

העולם

ארה"ב דרום מערב

מסלולים

נטע דגני

כתיבה וניהול הפקה: נטע דגני
צילומים: נטע ועשהאל דגני
עיצוב גרפי ועימוד: נאוה מוסקו
עריכת לשון: רותי מגידס
מפות: נועה פרנק, נאוה מוסקו
עיצוב כריכה: אתאה מדיה גרופ
מהדורה ראשונה, תשע"ד
שטיינהרט שרב מוציאים לאור בע"מ
ת.ד. 8333, פארק ספיר נתניה 4250519
www.haolam.co.il הזמנת ספרים ומפות:

מוקדש לכל האנשים שאוהבים לטייל

South West USA Trip Planner

Neta Degany

1st Edition, 2014

Printed in Israel

ISBN 978-965-420-3951

© Steinhart Sharav Publishers Ltd.

© שטיינהרט שרב מוציאים לאור בע"מ 2014

כל הזכויות שמורות. אין לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, להציג, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר - כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה, ללא רשות מפורשת בכתב מבעלי הזכויות.

אף שהמחברת, ספקי תוכן אחרים והמו"ל נהגו בהקפדה סבירה בהכנת ספר זה, אין הם ערבים לנכונות או לשלמותו של המידע בספר ואין הם מקבלים על עצמם, במידת האפשר, כל חבות הנובעת מהשימוש בו.

ספר זה כולל את מיטב המקומות שבדרום מערב ארה"ב, והללו נבחרו בקפידה מרובה. אף על פי כן, דברים משתנים כל העת. מחירים עולים, מקומות נסגרים, כבישים נסללים, אטרקציות חדשות נפתחות, מה שהיה פעם טוב ומומלץ מידרדר, ולהפך. אם גיליתם בספר אי דיוקים או שברצונכם לספר לנו על מקומות מומלצים נוספים, אנא גלשו לאתר: www.haolam.co.il/119.

שער קדמי: קרוואן בדרך אל עמק המונומנט, גבול יוטה אריזונה

צילום: © istockphoto/Pgian

שער אחורי: גשר שער הזהב, סן פרנסיסקו, קליפורניה

צילום: © istockphoto/photoquest7

הקדמה

דרום ארה"ב הוא יעד טיול נהדר, הניחן בנופים מרשימים: מדבריות אדומים, קניונים עמוקים ומרחבים פראיים. לאורך ההרים החוצים את דרום מערב ארה"ב מסתתרים מפלי מים שוצפים, אגמים תכולים, מצוקים אדירים ויערות עבותים, שבהם צומחים העצים הגדולים בעולם. ואם לא די בכך, קו החוף המרהיב של חבל ארץ זה מהווה בית גידול למגוון יונקים ימיים, בהם אריות ים, פילי ים ואף לווייתנים. אל היופי הטבעי הזה מצטרפות הערים דנוור, לוס אנג'לס, סן דייגו, לאס וגאס, והיפה מכולן - סן פרנסיסקו, שביקור בהן מוסיף לטיול נדבך שונה ומרתק.

האפשרות לשלב בטיול בדרום מערב ארה"ב בילוי בטבע ובילוי עירוני והנגישות הנוחה לאתרים הופכות את הביקור באזור זה למוצלח במיוחד. חובבי טיולים רגליים ימצאו כאן שפע מסלולי הליכה מסומנים המאפשרים שהייה בטבע וצפייה בנפלאותיו לא רק מבעד לחלון המכונית. מי שאוהב לצפות בבעלי חיים בבית גידולם הטבעי ימצא כאן בנקל את מבוקשו, וגם מי שאוהב ספורט אתגרי (שיט קיאקים, רפטינג ועוד) הגיע ללא ספק למקום הנכון. המתעתדים ללון במלונות ימצאו כאן היצע גדול מאוד של מקומות לינה, החל במלונות פאר, שנוף נהדר נשקף מהם, וכלה במוטלים זולים לאורך הכבישים המהירים, ואילו המתעתדים ללון בחניוני לילה, באוהל או בקרוואן, ימצאו בדרום מערב ארה"ב שפע עצום של חניוני לילה, חלקם על שפת אגם, על גדת נהר או בלב יער עבות.

מטרת ספר זה היא לגלות בפניכם את נפלאות דרום מערב ארה"ב באופן פשוט ונוח. הספר בנוי באופן שונה מרוב מדריכי הטיולים שתמצאו בשוק הספרים, שכן הוא כתוב כדף מסלול מפורט המסייע בבניית הטיול ולא כרשימת מכולת של כל המקומות שיש לראות וכל הדברים שיש לעשות. בספר שלושה מסלולי טיול נבחרים. ניתן לצאת לכל אחד מהם בנפרד או לאחד חלקים מהם לטיול ארוך ומקיף. פירוט הטיול כולל מידע על מסלולים רגליים, דרכי נוף, מקומות מומלצים לצפייה בבעלי חיים, ומידע על מסעדות, חניוני לילה ומלונות מומלצים. ייחודו של הספר בהמלצות הניתנות בו לבחירת אפשרות אחת מבין אין-סוף אפשרויות ובתכנון לוחות זמנים המתחשבים בהעדפות השונות של סוגי מטיילים רבים. למעשה, זהו מעין מדריך טיולים פרטי המסייע לבנות מסלול טיול טרם הנסיעה לחו"ל ומלווה את המטיילים במהלך טיולם. **טיול מהנה!**

402	שכירת רכב ושכירת קרוואן	397	פרק 4 - מידע שימושי
404	לינה	398	טלפונים חשובים
404	רשתות מומלצות של מלונות	398	מזג האוויר
405	טיפים	398	שעון
405	מזון כשר	398	עזרה ראשונה ובתי חולים
405	מסלולי הליכה	400	חגים לאומיים
405	מנוי לשמורות טבע לאומיות	400	טבלת המורות
406	ציוד לטיול קמפינג	400	מסים
407	מפות מומלצות	400	טלפונים סלולריים
408	קרדיט צלמים ומאיירים	401	הגעה לדרום מערב ארה"ב
409	אינדקס	401	בטיחות
414	רשימות	402	כבישים
415	אודות המחברת	402	חוקי נהיגה

מפות

190	מפת שמורת הטבע הלאומית ברייס	9	מפת מסלולים בדרום מערב ארצות הברית
207	מפת דרום מזרח יוטה		
232	מפת המצוק הדרומי של שמורת גרנד קניון	41	מפת המסלול האדום
			מפת שינוי המסלול - התחלה בסן פרנסיסקו
251	מפת המסלול הירוק	45	וסיום בלאס וגאס
261	מפת העיר דנוור	45	מפת עיקוף 'כביש מעבר טויוגה'
261	מפת סביבות העיר דנוור	50	מפת העיר סן פרנסיסקו
265	מפת הדרך להרי הרוקי	63	מפת אזור מגדל קויט
265	מפת שמורת הטבע הלאומית הרי הרוקי	71	מפת עמק נאפה וחוף הים פוינט ריס
295	מפת תיאור דרך: כביש 34	73	מפת כביש מספר 1 צפון
302	מפת העיירה אספן	73	מפת העיירה סנטה קרוז
302	מפת מערב קולורדו וסביבת העיירה אספן	81	מפת העיר מונטריי
311	מפת המונומנט הלאומי קולורדו	91	מפת כביש מספר 1 דרום
333	מפת שמורת הטבע הלאומית גניסון	100	מפת העיר לוס אנג'לס וסביבתה
333	מפת הדרך ממואב לשמורת גניסון	113	מפת העיר סן דייגו
353	מפת דרום מערב קולורדו	121	מפת העיר לאס וגאס
353	מפת שמורת הטבע הלאומית מזה ורדה	130	מפת שמורת הטבע הלאומית 'עמק המוות'
371	מפת המונומנט הלאומי קניון דה צ'לי	143	מפת שמורת הטבע הלאומית יוסמיטי
371	מפת אזור 'ארבע הפינות'	161	מפת אגם טהו
383	מפת העיירה סנטה פה	164	מפת שמורות סקויה וקניגס קניון
383	מפת הדרך יום 15		
383	מפת שמורת הטבע הלאומית גרייט סנד דיונס	167	מפת המסלול החום
395	מפת מרכז קולורדו	170	הצעות לקיצור המסלול החום
395	מפת העיירה קולורדו ספרינגס וסביבתה	174	מפת שמורת הטבע הלאומית זאיון
396	מפת תיאור דרך: כביש פייקס פיק	175	מפת רמת קולורדו

תוכן העניינים

4	הקדמה	4	פרק 2 - המסלול החום
6	כיצד להשתמש בספר זה?	165	יום 1 - לאס וגאס
8	מסלולים	172	יום 2 - נסיעה לשמורת זאיון
10	תוכן העניינים	172	יום 3 - מסלולים ברגל בשמורת זאיון
11	רשימת מפות בספר	178	יום 4 - מזרח זאיון ונסיעה לשמורת ברייס
	היכן אפשר למצוא בספר את האתרים	182	יום 5 - טיולים רגליים בקניון של ברייס
	המעניינים ביותר בדרום מערב ארה"ב?	188	ימים 6, 7 - נסיעה לכיוון מואב
	דברים שכדאי לדעת	192	יום 8 - שמורת ארצ'ס
	למי מומלץ הטיול בדרום מערב ארה"ב?	210	יום 9 - מחוז 'אי בשמים', שמורת קניולנדס
	מתי לטייל במסלולי ספר זה?	214	יום 10 - נסיעה ל'עמק המונומנט'
	באיזה מסלול כדאי לבחור?	224	יום 11 - 'עמק המונומנט'
	לכמה זמן כדאי לנסוע לדרום מערב ארה"ב?	228	יום 12 - נסיעה לגרנד קניון
	כמה עולה טיול בדרום מערב ארה"ב?	230	יום 13 - שמורת גרנד קניון
	מה עדיף: חניון לילה או מלון?	234	יום 14 - נסיעה ללאס וגאס
	מה עדיף: אוהל או קרוואן?	240	
23	דרום מערב ארה"ב, התמצאות	249	פרק 3 - המסלול הירוק
24	קליפורניה	256	יום 1 - דנוור
28	נוואדה	262	יום 2 - נסיעה לשמורת הרי הרוקי האמריקניים
30	יוטה	268	יום 3 - טיולים בשמורת הרי הרוקי
32	אריזונה	284	יום 4 - חציית הרי הרוקי ונסיעה לאספן
34	קולורדו	304	יום 5 - אספן ונסיעה למונומנט הלאומי קולורדו
36	ניו מקסיקו	312	יום 6 - המונומנט הלאומי קולורדו ונסיעה למואב
		321	יום 7 - שמורת ארצ'ס
		321	יום 8 - מחוז 'אי בשמים', שמורת קניולנדס
39	פרק 1 - המסלול האדום	324	יום 9 - נסיעה מזרחה אל שמורת גניסון
46	יום 1 - סן פרנסיסקו	334	יום 10 - טיול בשמורת גניסון ונסיעה לעיירה יראי
60	יום 2 - סן פרנסיסקו	342	יום 11 - נסיעה דרומה על מרומי הרכס
76	יום 3 - מונטריי	354	יום 12 - מזה ורדה ונסיעה לגבול יוטה אריזונה
86	ימים 4, 5 - כביש מספר 1	362	יום 13 - 'עמק המונומנט' ונסיעה לקניון דה צ'לי
100	ימים 6, 7, 8 - לוס אנג'לס, ודיסנילנד	364	יום 14 - טיול בקניון דה צ'לי ונסיעה לסנטה פה
118	יום 9 - נסיעה ללאס וגאס	378	יום 15 - סנטה פה ונסיעה לגרייט סנד דיונס
122	יום 10 - לאס וגאס	384	יום 16 - דיונות ונסיעה לקולורדו ספרינגס
126	יום 11 - שמורת 'עמק המוות'	392	יום 17 - קולורדו ספרינגס וחזרה לדנוור
132	יום 12 - נסיעה למורדות הרי הסיירה נוואדה		
138	יום 13 - שמורת יוסמיטי		
146	יום 14 - העמק של שמורת יוסמיטי		
154	יום 15 - טיול ביוסמיטי ונסיעה לסן פרנסיסקו		

מסגרות הרחבה

היונקים של דרום מערב ארה"ב	38	זהירות, אריה הרים	179
לא עוד 'סתם עיר'	54	שמורת ה'דיונות הוורודות'	184
קניות, קניות, קניות	57	ההבדל בין שמורה למונומנט לאומי	200
פסטיבלים	67	מהי קשת וכיצד היא נוצרת?	212
תנועות חברתיות	67	ההיסטוריה הגיאולוגית של יוטה	217
גשר 'שער הזהב'	68	שמורת ה'סוס המת'	217
עושר תת ימי	82	כבשי הרים	217
לווייתנים אפורים	82	ציורי סלע אינדיאניים	222
ג'ונגל של אצות	83	השמורה של בני שבט הנבאחו	225
אינדיאנים, מקסיקנים ואנגלוסקסים	83	הגיאולוגיה של הגרנד קניון על קצה המזלג	237
העצים הגבוהים בעולם	90	סכר הובר	241
פילי ים	94	הסכרים של נהר הקולורדו	241
מה בין אריה ים, כלב ים ופיל ים?	95	גילוי הזהב משנה את פני האזור	259
לוטרת ים	95	נהרות קפואים	278
מחבל ארץ שכוח אל לבירת המערב	107	איך נוצר רכס ההרים?	278
כל מה שרציתם לדעת על פארקי דיסני	108	בתי הגידול של הרי הרוקי	279
'עולם הים' - מופע מרשים או התעללות	114	האדם הלבן מגיע להרים	279
סיפורו של 'סקוטי עמק המוות'	129	היונקים של הרי הרוקי	280
המאבק על אגם מונו	134	הסלעים הבונים את הקניון השחור	340
האתר ההיסטורי הלאומי מנזנר	136	נהר הגניסון	340
גילוי זהב בנהרות הרי הסיירה נוואדה	149	ההיסטוריה של האינדיאנים במזה ורדה	357
סיפורו של פעיל שמירת הטבע ג'ון מיר	150	האם לצאת לסיום מוֹדֵר, ואם כן איזה לבחור?	358
שיט נהרות בהרי הסיירה נוואדה	156	סופות ברקים ורעמים	399
רמת קולורדו	175	זהירות ה'אלון הרעיל'	405

הצעה לשינוי המסלול, קיצורו או הארכתו

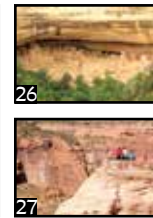
טיול יומי מסן פרנסיסקו לעמק נאפה	70	הצעות לקיצור המסלול החום	170
טיול יומי מסן פרנסיסקו לפוינט ריס	71	ביקור במחוז הנידלס	222
כביש 1 מסן פרנסיסקו למונטריי	72	ביקור במצוק הצפוני של הגרנד קניון	238
שמורת פינקלס	75	אגם פאול והעיירה פיג'	239
ביקור בסן דייגו	110	ביקור בקניון ההבסו	242
ביקור בשמורת ג'ושוא טרי	116	ביקור בסדונה	246
ביקור באגמי ממות'	137	הצעות לפיצול יום 4	255
ביקור באגם טהו	158	טיול רגלי אל אגמי בלו	328
שמורות סקויה וקינגס קניון	162	ביקור באלבקרק	374

מידע שימושי, לינה

מלונות, סן פרנסיסקו	57	חניוני לילה, אזור 'עמק המונומנט'	226
חניוני לילה, אזור סן פרנסיסקו	58	מסעדות, 'עמק המונומנט'	227
מסעדות, סן פרנסיסקו	58	מקומות לינה, בדרך לגרנד קניון	227
מלונות, מונטריי	84	'עמק המונומנט' - מידע שימושי	227
חניוני לילה, מונטריי וסביבתה	84	מלונות, המצוק הדרומי, שמורת גרנד קניון	231
מסעדות, מונטריי	85	מלונות, העיירה טוסאיין	231
מלונות, לאורך כביש מספר 1	96	חניוני לילה, המצוק הדרומי, שמורת גרנד קניון	231
חניוני לילה, לאורך כביש מספר 1	97	שמורת גרנד קניון - מידע שימושי	232
מלונות, לוס אנג'לס ופרבריה	98	מלונות, דנוור	260
מלונות, אנהיים	98	מסעדות, דנוור	260
חניוני לילה, לוס אנג'לס וסביבתה	99	מלונות, אסטס פארק	264
חניוני לילה, אנהיים	99	חניוני לילה, צפון מזרח שמורת הרי הרוקי	266
מסעדות, לוס אנג'לס ופרבריה	99	שמורת הרי הרוקי - מידע שימושי	267
מלונות, לאס וגאס	119	מלונות, לאורך הדרך	298
מסעדות, לאס וגאס	120	חניוני לילה, לאורך הדרך	298
שמורת 'עמק המוות' - מידע שימושי	130	מסעדות, גרנד לייק	300
מלונות, 'עמק המוות'	131	מלונות, אספן	300
חניוני לילה, 'עמק המוות'	131	חניוני לילה, אספן	301
מלונות, לי-וינג, ממות' לייקס ומזרח יוסמיטי	135	מסעדות, אספן	301
חניוני לילה, אזור ממות' לייקס ומזרח יוסמיטי	135	מלונות, גרנד ג'נקשן וסביבתה	310
שמורת יוסמיטי - מידע שימושי	142	חניוני לילה, גרנד ג'נקשן וסביבתה	310
מלונות, העמק של יוסמיטי וסביבתו	144	המונומנט הלאומי קולורדו - מידע שימושי	321
חניוני לילה, העמק של יוסמיטי וסביבתו	145	מלונות, מונטרז	332
שמורת זאיון - מידע שימושי	175	חניוני לילה, שמורת גניסון וסביבתה	332
מלונות, שמורת זאיון והעיירה ספרינגדייל	176	שמורת הקניון השחור של הגניסון - מידע שימושי	340
חניוני לילה, שמורת זאיון וסביבתה	176	מלונות, יראי	341
מלונות, שמורת ברייס וסביבתה	184	חניוני לילה, יראי וסביבתה	341
חניוני לילה, שמורת ברייס וסביבתה	184	מלונות, קורטז ושמורת מזה ורדה	352
שמורת ברייס - מידע שימושי	190	חניוני לילה, קורטז ושמורת מזה ורדה	352
'מדרגות האסקלנטה' - מידע שימושי	200	שמורת מזה ורדה - מידע שימושי	357
שמורת קפיטול ריף - מידע שימושי	201	מלונות, צ'נלה והמונומנט הלאומי קניון דה צ'לי	362
מלונות, לאורך הדרך לעיירה מואב	201	חניוני לילה, המונומנט הלאומי קניון דה צ'לי	362
חניוני לילה, לאורך הדרך לעיירה מואב	202	המונומנט הלאומי קניון דה צ'לי - מידע שימושי	370
מסעדות, לאורך הדרך לעיירה מואב	203	מלונות, סנטה פה	372
מלונות, העיירה מואב	203	חניוני לילה, סנטה פה	372
חניוני לילה, העיירה מואב וסביבתה	204	מלונות, שמורת גרייט סנד דיונס	382
מסעדות, העיירה מואב	205	מלונות, אלאמוסה	382
שמורת ארצ'ס - מידע שימושי	206	חניוני לילה, שמורת גרייט סנד דיונס	382
שמורת קניוילנדס - מידע שימושי	206	שמורת גרייט סנד דיונס - מידע שימושי	387
מקומות לינה, בדרך ל'עמק המונומנט'	226	מלונות, קולורדו ספרינגס	390
מלונות, אזור 'עמק המונומנט'	226	חניוני לילה, קולורדו ספרינגס	391

היכן אפשר למצוא בספר את האתרים המעניינים ביותר בדרום מערב ארה"ב?

1. סן פרנסיסקו, עמ' 46
2. מונטריי, עמ' 76
3. כביש מספר 1, עמ' 86
4. לוס אנג'לס, עמ' 100
5. דיסנילנד, עמ' 102
6. סן דייגו, עמ' 110
7. שמורת ג'ושואה טרי, עמ' 116
8. לאס וגאס, עמ' 118
9. שמורת 'עמק המוות', עמ' 126
10. שמורת יוסמיטי, עמ' 138
11. שמורת סקויה וקינגס קניון, עמ' 162
12. אגם טהו, עמ' 158
13. שמורת זאיון, עמ' 172
14. שמורת ברייס, עמ' 178
15. שמורת ארצ'ס, עמ' 210
16. שמורת קניוןלנדס, עמ' 214
17. 'עמק המונומנט', עמ' 224
18. אגם פאוול, עמ' 239
19. שמורת גרנד קניון, עמ' 230
20. סדונה, עמ' 246
21. דנוור, עמ' 256
22. שמורת הרי הרוקי, עמ' 268
23. אספן, עמ' 304
24. המונומנט הלאומי קולורדו, עמ' 312
25. שמורת גניסון, עמ' 334
26. שמורת מזה ורדה, עמ' 354
27. המונומנט הלאומי קניון דה צ'לי, עמ' 364
28. אלבקרק, עמ' 374
29. סנטה פה, עמ' 378
30. שמורת גרייט סנד דיונס, עמ' 384
31. קולורדו ספרינגס, עמ' 392

זברים שכדאי לדעת

כל המסלולים מיועדים גם למשפחות.

מסלולי הטיול המופיעים בספר אינם עמוסים מדי, אך בהחלט אין בהם זמן 'לסתלבט'. מומלץ לקרוא את אפשרויות הקיצור או ההארכה של המסלול כדי להתאימו להעדפותיכם האישיות.

המסלולים בספר מתאימים הן ללינה באוהל או בקרוואן בחניוני הלילה שבחיק הטבע והן ללינה במלונות. בערים הגדולות עדיף תמיד ללון במלון ולא בחניון לילה.

מרחקי הנסיעה בספר מצוינים במיילים כדי שיתאימו למד המרחק ברכב, שקרוב לוודאי יהיה במיילים.

כדי להמיר מיילים לקילומטרים, הכפילו את מספר המיילים ב-1.6. כדי להמיר מרחק נסיעה לשעות נסיעה, חלקו את המרחק ל-50 בכביש מהיר (כולל עצירות קצרות לרענון) ול-30-40 בכביש משני.

זמני הנסיעה המצוינים בספר הם הזמן נטו ללא עצירות למנוחה, מילוי דלק והתרענונות. מומלץ להוסיף לשעות הנסיעה המצוינות בספר עוד לפחות כ-20% אם מטיילים ברכב רגיל ועוד כ-30% אם מטיילים בקרוואן.

כדי להיכנס לתחומי ארה"ב יש להצטייד בוויזה. כדאי להתחיל בהליך הוצאת הוויזה כמה חודשים לפני מועד הטיול.

רוב מסלולי ההליכה המפורטים בספר הם מסלולי הלון-חזור, במקרה שהמסלול מעגלי, הדבר מצוין במידע על אודות המסלול. כל מרחק הליכה המצוין בספר הוא המרחק הכולל של המסלול, כלומר הלון וחזור.

אם אתם מטיילים בדרום מערב ארה"ב בחודשי הקיץ, כדאי להזמין מקומות לינה מראש, בעיקר בסופי שבוע ובחגים לאומיים (ראו פירוט החגים הלאומיים בעמוד 400). בחגים הלאומיים 'יום הזיכרון' (Memorial Day), החל בחודש מאי, ו'יום העבודה' (Labor Day), החל בחודש ספטמבר, האתרים עלולים להיות עמוסים יחסית, בעיקר בשמורות הטבע הלאומיות.

ברוב חניוני הלילה הציבוריים שבשמורות הטבע יש חלון זמנים שבו אפשר להזמין מקום מראש. חלון ההזמנה נפתח בדרך כלל כמה חודשים מראש (מספר החודשים המדויק משתנה בין שמורה לשמורה), ובדרך כלל ניתן להזמין מקום עד יומיים או ארבעה ימים לפני יום ההגעה (אין אפשרות להזמין מקום ביום ההגעה). עם זאת, ברוב החניונים מוקצה אחוז לא מבוטל של מקומות גם על בסיס מקום פנוי.

לכל חניון לילה מוצמד מספר המתאר את דרגת היופי שלו (החניונים הזוכים לציון 10 הם היפים ביותר).

חניוני לילה ציבוריים, כדוגמת אלה השייכים לשמורות הטבע הלאומיות (National Parks) או לשמורות המדינה (State Parks), הם על פי רוב יפים יותר וזולים יותר מחניוני לילה פרטיים, שהם בדרך כלל צפופים, המוניים וחסרי חן. מנגד, בחניונים הפרטיים יש בדרך כלל יותר שירותים - אינטרנט אלחוטי, מכונות כביסה, חיבור לחשמל, למים ולביוב, בריכת שחייה וכדומה.

ברוב חניוני הלילה מוקצים מקומות רבים לאנשים שלא הזמינו מקום מראש (first come first served) על כן, גם אם לא הזמנתם מקום, עדיין יש סיכויים גבוהים שתוכלו לזכות במקום פנוי. כדי להגדיל את הסיכוי (בעיקר בסופ"ש, כשהתפוסה מלאה) נסו להגיע לחניון באזור שעת הצ'ק אאוט (בדרך כלל 11:00 בבוקר).

התשלום עבור לינה בחלק מחניוני הלילה הציבוריים נעשה במזומן בלבד. בחניונים אלה יש לשלשל סכום מדויק לתיבה מיוחדת. כדאי להצטייד בשטרות של כסף קטן.

חברות השכרת הקרוואנים מחייבות לינה לאחר טיסה טרנס אטלנטית לפני השכרת הקרוואן.

כאשר מזמינים חדר במלון בארה"ב, בדרך כלל אין זה משנה כמה אנשים ילונו בו - המחיר הנקוב הוא לחדר, ללא התייחסות למספר האנשים הלנים בו.

כרטיס AAA (ניתן להוציא בממסי) מקנה הנחה של 10% במלונות רבים ובחלק מחניוני הלילה הפרטיים.

לפני שיוצאים לדרך כדאי להנפיק רישיון נהיגה בין-לאומי.

מוזיאונים רבים לאורך מסלולי הטיול של ספר זה סגורים בימי שני.

מחירי הכניסה לאתרים משתנים כל העת. התייחסו לגובה המחירים המופיעים בספר כאל אמזון בלבד.

למידע שימושי חשוב נוסף פנו לעמודים 398-406.

מחירי מסעדות מצוינים בספר בסימן \$, לפי הפירוט הבא:		מחירי מלונות מצוינים בספר בסימן \$, לפי הפירוט הבא:	
\$	עד \$20	\$	פחות מ-\$150 ללילה
\$\$	\$20-30	\$\$	\$150-250 ללילה
\$\$\$	\$30 ומעלה	\$\$\$	מעל \$250 ללילה

טיפ

השילוב יוצא הדופן בין בילוי בטבע ובילוי עירוני הפך את הטיול ברחבי דרום מערב ארה"ב ליעד מושלם לטיול משפחתי של משפחה שיש בה מגוון רחב של העדפות ורצונות.

טיפ

עם ההגעה לשמורות הטבע כדאי להיכנס למרכזי המבקרים שם ניתן לקבל מפות, עלונים וכן מידע עדכני. מומלץ לברר על סיורים ופעילויות של הרינגרים, פקחי השמורות, שהן לעתים נחמדות ביותר.

למי מומלץ הטיול בדרום מערב ארה"ב?

הטיול בדרום מערב ארה"ב מומלץ לכל אוהבי הטבע והטיולים. לכל מי שמתרשם מקניונים אדירי המנקזים נהרות בלב מדבר ולכל מי שמחסיר פעימה מזנב לווייתן ומפרצוף ידידותי של לוטרה המתגלה מעל פני המים. לכל מי שמצוקי גרניט תלולים ומפלי מים שוצפים גורם לו להשתאות, ולכל מי שערך איילים המתנגחים זה בזה לצד הדרך גורם לו להרגיש כמו בסרט של הנשינול ג'אוגרפיק. לכל מי שמדבריות אין-סופיים ולילות זרועי כוכבים גורמים לו להרגיש הרגשת חופש עילאית, ולכל מי שהליכה ביערות של עצים עצומים גורמת לו להרגיש כאילו נסע אחורה במנהרת הזמן לעידן שבו הילכו דינוזאורים על פני כדור הארץ.

הטיול בחבל ארץ זה מיועד גם לאנשים הרוצים לחוות את הפן העירוני של דרום מערב ארה"ב, אלה החולמים להלך על גשר 'שער הזהב', לשוטט ברחובותיה היפים של העיר דנוור ולבקר במוזיאונים הנהדרים של לוס אנג'לס. כמובן שהטיול מיועד גם לאלה שאם כבר עשו את הדרך הארוכה מערבה, רוצים לבקר בדיסנילנד, בהוליווד, בלאס וגאס ובאטרקציות תיירותיות נוספות שמציע אזור זה ובשפע.

הנסיעה לחבל ארץ זה מומלצת לכל סוגי המטיילים הן בזכות הנוחות והנגישות של האתרים והן בזכות התנאים המאפשרים טיול הרפתקני יותר: למיטיבי לכת ולהרפתקנים הרוצים לצאת למסעות ארוכים אל לב המרחבים הפראיים, ברגל, בקיאק או על אופני הרים, למשפחות עם ילדים המחפשות מקום שקט להקים בו אוהל מול נוף בראשית, וגם לאנשים המעדיפים להתפנק במלונות ולראות את הנופים מחלון רכבם.

מתי לטייל במסלולי ספר זה?

בחלקים נרחבים של דרום מערב ארה"ב ניתן לטייל כל השנה. יחד עם זאת בשל העובדה שכל מסלולי הטיול חולפים באזורים גבוהים טופוגרפית - המסלול האדום ב'כביש מעבר טיוגה' (3,030 מ' מעל פני הים), המסלול החום ברמת קולורדו (מעל 1,500 מ' מעל פני הים) והמסלול הירוק על רכס הרי הרוקי (מעל 3,500 מ' מעל פני הים) - עדיף להימנע מלטייל בהם בחורף.

'כביש מעבר טיוגה' החוצה את הרי הסיירה נוואדה ומוביל לשמורת יוסמיטי שבמסלול האדום סגור לתנועת כלי רכב בחודשי החורף. הכביש נסגר בדרך כלל בסביבות חודש נובמבר (ולעתים אף בסוף אוקטובר) ונפתח בסביבות חודש מאי (ולעתים אף ביוני). כדי להימנע בוודאות מכביש שעלול להיות סגור, כדאי לתכנן את הטיול במסלול זה לחודשים יולי עד אוקטובר. מתוך פרק זמן זה העונה העמוסה ביותר בקליפורניה היא מאמצע יוני עד אמצע אוגוסט, מועד חופשת הקיץ בבתי הספר של המדינה.

על כן, אם ברצונכם הן להבטיח כביש פתוח והן להימנע מעומס, צאו לטיול במסלול האדום בחודש ספטמבר. אם אתם מטיילים במסלול זה כש'כביש מעבר טיוגה' סגור, תוכלו לעקוף אותו, ראו מידע בעמוד 45. אם מוותרים על נסיעה ב'כביש

תמונה עליונה: הרי

הסיירה נוואדה החוצים את מדינת קליפורניה לאורכה מתכסים בחורף מעטה שלג, ורבים מהכבישים החוצים את הרכס ההרים, כמו למשל 'כביש מעבר טיוגה' שביוסמיטי, נסגרים לתנועת כלי רכב

תמונה תחתונה:

המסלול החום והמסלול ירוק חולפים בשמורת הטבע הלאומית ארצ'ס, שהיא ללא ספק אחד המקומות המרהיבים בדרום מערב ארה"ב.

בשל גובהה הרב, כ-1,500 מ' מעל פני הים, מזג האוויר בקיץ בשמורה זו בדרך כלל סביר ולא חם מדי. באביב ובסתיו מזג האוויר בשמורת הארצ'ס מושלם לטיולים, ואילו בחורף יורד לעתים מעט שלג בשטח השמורה

מעבר טיוגה' ועוקפים אותו, ניתן אף לטייל במסלול זה במהלך כל חודשי השנה, אולם בחורף יש סיכוי למזג אוויר מושלג בעמק של יוסמיטי. במקרה זה כדאי לשכור רכב 4x4 או לרכוש שרשראות שלג.

רוב הכבישים במסלול החום פתוחים לתנועה במהלך כל חודשי השנה. יחד עם זאת בחורף, המתמשך מאמצע נובמבר עד מרץ, עלולות סופות שלגים לגרום לסגירה זמנית קצרה של כבישים באזור השמורות בריס וזאיון ואף באזורים נרחבים יותר. בתקופה זו מזג האוויר בשמורות דרום יוטה וצפון אריזונה עלול להיות קר למדי וחלק משבילי ההליכה עשויים להיות חסומים בשלג. מנגד, בשיא הקיץ (יולי, אוגוסט) אזורים מסוימים במסלול זה עלולים להיות חמים למדי - ובעיקר אזור מזרח יוטה (אם כי החום בהחלט נסבל בסטנדרטים ישראליים). על כן התקופה הטובה ביותר לטייל במסלול זה היא החודשים אפריל, מאי ויוני וכן ספטמבר ואוקטובר. מבניהם אפריל עלול להיות עדיין קריר מעט ואילו בספטמבר-אוקטובר עלולות להתרחש בשעות אחר

הצהריים סופות גשם, אך לא במידה שיכולה להעיב במיוחד על הטיול. אם בכל זאת מחליטים לטייל במסלול זה בחודשי החורף, כדאי לשכור רכב 4x4 או לרכוש שרשראות שלג.

תוואי המסלול הירוק חוצה כמה וכמה פעמים את רכס הרי הרוקי במעברי הרים בגובה רב. חלק ממעברי ההרים הללו סגורים לתנועת רכבים בחודשים אוקטובר עד מאי ולכן יש לטייל במסלול זה בחודשים יוני עד ספטמבר בלבד. גם בחודשים אלה (ובעיקר ביוני ובספטמבר) ייתכנו לעתים סופות שלגים במקומות הגבוהים של מסלול טיול זה, אם כי הסבירות לכך נמוכה (ובכל זאת אם מטיילים במסלול בתחילת יוני או בסוף ספטמבר כדאי לשקול לשכור רכב 4x4 או לרכוש שרשראות שלג). יש לציין שמבין כל מסלולי הטיול של ספר זה, מזג האוויר לאורך החלק הצפוני של המסלול הירוק הוא הקיצוני ביותר, ולכן מספר החודשים שניתן לטייל בו במהלך השנה הוא המצומצם ביותר.

באיזה מסלול כדאי לבחור?

ההחלטה באיזה מסלול לבחור היא החלטה אישית. היא תלויה בהעדפה שלכם לנוף מסוים (מדבריות, יערות עבותים, הרים מושלגים, מישורים נרחבים או חופי ים מפורצים), תלויה בערים שבהן תרצו לבקר, ושמאן תרצו להתחיל את הטיול (דנוור, סן פרנסיסקו, לוס אנג'לס או לאס וגאס) ובגורמים נוספים, כגון עונת השנה וסידורי הלינה במהלך הטיול (אוהל, קרוואן או מלון). אם זו לכם הפעם הראשונה בארה"ב ואתם מחפשים טיול בדגש עירוני, הכולל גם לא מעט טבע, בחרו במסלול האדום. אם אתם אוהבים מרחבים ונופים דרמטיים וכמהים למדבריות אדומים שבהם קניונים אדירים, נהרות עצומים, דיונות חול זהובות ושקט ושלווה שרק המדבר יכול להציע, בחרו במסלול החום. אם יש לכם זמן בשפע ואתם מחפשים טיול מגוון ביותר, המשלב נוף פסגות אלפיני עם מרחבי מדבר מרהיבים, שבהם יש הכול מהכול, בחרו במסלול הירוק.

קולורדו -

נא להכיר

קולורדו היא מדינה חצויה. מבחינה אנושית נחצית קולורדו בין ליברליות ושמרנות. החלק המרכזי והמזרחי של קולורדו, ובעיקר העיר דנוור ופרבריה, הוא מקום עכשווי, משכיל וליברלי, שיש בו מודעות גבוהה לסביבה, ואילו החלק הצפוני הוא הרבה יותר שמרן והרבה פחות פלורליסטי. הוא כולל בעיקר חוות ענק של חקלאים לבנים הדומים בהווייתם לתושבי המדינות וואימינג, מונטנה ואיידהו, שמעלים מפעם לפעם רעיונות לדרוש פיצול רשמי של המדינה לשניים. מבחינה גאוגרפית נחצית מדינה זו על ידי רכס הרי הרוקי הנישא, קו פרשת המים של צפון אמריקה. עובדה זו, יחד עם העבודה שבשולי ההרים נוצרו מדבריות בצל גשם, תורמת לכך שבקולורדו נוף מגוון ביותר, המרוכז באזור מצומצם באופן יחסי. אין עוד הרבה מקומות בעולם שבבוקר אפשר להעפיל בהם אל פסגה אלפינית שגובהה מעל 4,000 מ' ואחר הצהריים להגיע, לאחר נסיעה בדרכי נוף נהדרות, אל מרחבי מדבר אדומים. אין עוד הרבה מקומות שבבוקר אפשר להתגלגל בהם על דיונות חול אדירות ממדים ובהמשך היום לשכשך באגם שמקור מימיו בהפשרת קרחונים. זהו הייחוד של קולורדו, שבזכותו מדינה זו היא גן עדן לכל אוהבי הטיולים באשר הם ולכל חובבי הטבע והנוף.

בעמוד ממול: השיפולים המזרחיים של רכס הרי הרוקי, מדרום לדנוור. בחלק הקדמי של התמונה ניתן להבחין בבכעות אבן חול המשוננות של 'גינת האלים', קולורדו ספרינגס

קולורדו, ת"ז

גודל: כ-270,000 קמ"ר
עיר בירה: דנוור (Denver)
העיר הגדולה ביותר: דנוור, כ-650,000 תושבים
אוכלוסייה: כ-5,500,000 תושבים
צפיפות אוכלוסין: כ-20 איש לקמ"ר
הנקודה הגבוהה ביותר: הר אלברט (Mt Elbert), 4,401 מ' מעל פני הים
הנקודה הנמוכה ביותר: נהר אריקארי (Arikaree), 1,011 מ' מעל פני הים
מספר שמורות טבע לאומיות: 4 (רוקי, מזה ורדה, גניסון וגרייט סנד דיונס)

עובדות על קצה המזלג:

- קולורדו היא המדינה ה-38 שהצטרפה לאיחוד המדינות של ארצות הברית
- קולורדו היא השמינית בגודלה מבין מדינות ארה"ב
- 75% מהשטח בארה"ב שהוא מעל לגובה של 3,000 מ' מרוכז בקולורדו
- בקולורדו 58 פסגות שגובהן מעל 14,000 פייט (4,267 מ'), המכונות 14ers
- בקולורדו 25 אתרי סקי, המושכים אליהם מדי שנה כ-11 מיליון מבקרים
- קולורדו היא המקום הטוב ביותר בארה"ב לחזות בו בשרידים אינדיאניים עתיקים, שנשתמרו בשמורת הטבע הלאומית מזה ורדה
- יובליו של נהר הקולורדו, שבהתחלתו יצר את הגרנד קניון, ממוקמים במדינת קולורדו יחד עם יובליהם של עוד 20 נהרות גדולים נוספים

מימין: מלון ניו יורק

טיפ

המבקרים בלאס וגאס החפצים לצפות בגרנד קניון יכולים לצאת לטיול יומי לתצפית על חלקו המערבי מאתר ששמו - The Sky Walk הממוקם בשמורה האינדיאנית האולאפאי (Hualapai). אתר זה ממוקם כשלוש שעות נסיעה מלאס וגאס וכולל מרפסת תצפית שקופה, שממנה ניתן לצפות בקניון. האתר אמנם אינו ממוקם בחלק המרשים ביותר של הקניון, אבל העובדה שהוא מאפשר לעמוד מעל הקניון ולהביט עליו ממבט ציפור הופכת את הביקור בו לחוויה מיוחדת. ראו הוראות הגעה באתר: www.grandcanyonsskywalk.com. בדרך חזרה מאתר זה ללאס וגאס מומלץ לעצור בסכר הובר, ראו מידע נוסף בעמוד 241.

טיפ

מווגאס יוצאות טיסות אל מעל לגרנד קניון. חלקן נחתות במצוק הדרומי של הקניון, חלקן מובילות למצוק המערבי (פחות מומלץ מהמצוק הדרומי) וחלקן כוללות רק טיסה קצרה מעל הקניון וצפייה בו מהאוויר בלבד. למידע: www.grandcanyontourcompany.com, www.grandcanyonairlines.com, www.papillon.com.

טיפ

רוצים לעוף בווגאס? בקרו ב-Vegas Skydiving שם אפשר ממש לעוף ולצנח, למידע: www.vegasindoorskydiving.com.

טיפ

ניתן לשלב בביקור בווגאס יום טיול אל שמורת רד רוק (Red Rock Canyon National Conservation Area), אזור מדברי בחלקו המזרחי של מדבר מוהבי המעוטר במסלע אדום, השוכן כחצי שעה נסיעה מהעיר לכיוון מערב. יש במקום דרך נפית יפה וכן מסלול הליכה.

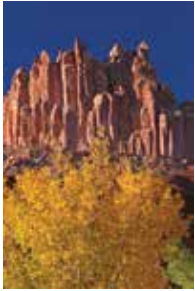
טיפ

ניתן לשלב בביקור בווגאס יום טיול אל שמורת 'עמק האש' (Valley of Fire), השוכנת כשעה נסיעה מהעיר לכיוון צפון מזרח. בשמורה נופי מדבר נהדרים המעוטרים בתצורות אבן חול אדומה, עצים מאובנים וציורי קיר של אינדיאנים. יש במקום שפע מסלולי הליכה וכן חניון לילה.

טיפ

מי שרוצה לבלות יום נוסף באזור לאס וגאס יכול לבקר בסכר הובר (Hoover Dam) הממוקם כשעה נסיעה מהעיר, ראו מידע בעמוד 241.

למעלה: מצוקים אדומים
ושלכת נהדרת בשמורת
קפיטול ריף
בעמוד ממול: הכבישים
האין-סופיים של מדינת
יוטה החולפים
בנוף מרהיב

שמורת הטבע הלאומית קפיטול ריף - מידע שימושי

www.nps.gov/care ☎ 435-425-3791

מחיר כניסה: ללא תשלום, למעט נסיעה בכביש שמדרום למרכז המבקרים, שם יש לשלם \$5 לרכב.

מרכזי מבקרים: בשמורה יש מרכז מבקרים אחד הממוקם סמוך לכביש 24, ☎ 8:00-16:30.

כבישי השמורה פתוחים כל השנה אולם בחורף, בעת סופות שלגים, הם עלולים להיסגר באופן זמני.

מלונות, לאורך הדרך לעיירה מואב

■ Prospector Inn & Restaurant - מלון דרכים פשוט ביישוב אסקלנטה, לא יפה במיוחד אבל נוח, \$, ☎ 435-826-4653, www.prospectorinn.com ☎, 380 W Main St, Escalante.

■ Slot Canyons Inn B&B - בית הארחה מפנק סמוך ליישוב אסקלנטה, \$\$\$, ☎ 435-826-4901, www.slotcanyonsinn.com. כדי להגיע למקום יש לפנות מכביש 12 שמאלה (אם באים מברייס) ומיד ימינה כחמישה מייל ממערב לאסקלנטה, סמוך לאבן מייל מספר 54, ☎ 3680 W Hwy 12, Escalante.

■ Kiva Koffeehouse - בקתות עץ מפנקות מול נוף מדהים, בין היישובים אסקלנטה לבולדר (Boulder), סמוך לאבן מייל 73, \$-\$, ☎ 435-826-4550, www.kivakoffeehouse.com.

■ Boulder Mountain Guest Ranch - בחווה זו הממוקמת סמוך ליישוב בולדר, בקתות עץ בלב האזור הפראי של יוטה, \$-\$, ☎ 435-335-7480, www.bouldermountainguestranch.com. כדי להגיע למקום פנו מכביש מספר 12 מערבה סמוך לאבן מייל 83 (כשלושה מייל מדרום לבולדר), וסעו כ-3.5 מייל לחווה. ניתן לשכור במקום סוסים ולצאת לטיול רכוב.

■ Boulder Mountain Lodge - מלון מפנק מול נוף קסום ביישוב בולדר, \$\$\$\$-\$, ☎ 435-335-7460, 800-556-3446, www.boulder-utah.com ☎, 20 N Hwy 12, Boulder.

■ Austin's Chuckwagon Motel - מלון בנוי עץ מוקף דשאים ביישוב טורי, במקום יש גם בקתות נחמדות, בריכת שחייה, \$-\$, ☎ 435-863-3288, www.austinschuckwagonmotel.com ☎, 12 W Main St, Torrey.

■ Best Western Capitol Reef Resort - מלון רשת נוח סמוך ליישוב טורי, בריכת שחייה, \$-\$, ☎ 435-425-3761, 800-780-7234, www.bestwesternutah.com ☎, 2600 E Hwy 24, Torrey.

ארצ'ס (Arches National Park) וקניוןלנדס (Canyonlands) (National Park) שהן ללא ספק הדובדבן שבקצפת של טיול זה. וכפי שיש בארה"ב 'ירושלים', 'פריז' ואפילו 'פלסטין', אז מדוע שלא לקרוא לעיירה זו המוקפת במצוקים אדומים 'מואב'? מואב, שהוקמה על ידי מתיישבים מורמונים לפני קרוב ל-150 שנה ומונה כיום כ-6,000 תושבים, מהווה נקודת יציאה ולינה מושלמת בעת ביקור בשתי שמורות הטבע הלאומיות הסמוכות אליה, ומקום טוב ליציאה לספורים מודרכים, טיולי אופניים וג'יפים, שיט נהרות, ומסעות סנפלינג בקניונים של אבן חול. למי שאוהב ספורט אתגרי על כל סוגיו, זה המקום עבורו. חלק נכבד מאוכלוסייתה של מואב מתפרנס מענפי תיירות אלו, ראו מידע על ספורט אתגרי באזור העיירה מואב בעמודים 220-221.

אם אתם לנים בחניון לילה, מומלץ שלא להגיע בערב זה עד מואב אלא להתמקם בחניון הלילה היפהפה של שמורת ארצ'ס (הפנייה לשמורה ממוקמת חמישה מייל מצפון למואב ו-26 מייל מדרום לצומת הכבישים 70 ו-191. כדי להגיע לחניון יש לנסוע כ-18 מייל נוספים בתחומי השמורה, ראו מידע נוסף בעמוד 204). או בחניון היפה של מחוז 'אי בשמים' שבשמורת הקניוןלנדס (הפנייה לשמורה ממוקמת 11 מייל מצפון למואב ו-20 מייל מדרום לצומת הכבישים 70 ו-191. כדי להגיע לחניון יש לנסוע מפנייה זו 28 מייל נוספים, ראו מידע נוסף בעמוד 204).

על ההבדל בין שמורת טבע לאומית למונומנט לאומי

מונומנט לאומי (National Monument) הוא מקום, אשר בדומה לשמורת טבע לאומית (National Park), הפיתוח בו מוגבל ואדמתו מנוהלת כך שיופיו יישמר ככל האפשר. ההגבלות החלות במונומנט לאומי בדרך כלל מעטות יותר לעומת ההגבלות החלות בשמורה לאומית (למשל בחלק מהמונומנטים, בניגוד לשמורת טבע לאומית, הציד מותר). לעתים אזורים מצומצמים שיש בהם ערך טבע ייחודי, אך אינם גדולים מספיק כדי לזכות בתואר 'שמורה', נכנסים לקטגוריה זו. במקרים אחרים מהווה תואר זה שלב ביניים לפני ההכרזה על המקום כשמורה - חלק גדול משמורות הטבע היו בעבר 'מונומנטים לאומיים'.

המונומנט הלאומי 'מדרגות האסקלנטה' - מידע שימושי

www.ut.blm.gov/monument ☎ 435-644-4300

מחיר כניסה: ללא תשלום

מרכזי מבקרים: בשמורה ארבעה מרכזי מבקרים, ביישובים קנב (Kanab) וביג ווטר (Big Water) מדרום לשמורה, וביישובים קנונוויל (Cannonville, סגור בחורף) ואסקלנטה (Escalante) מצפון לה, ☎ 8:00-16:30.

כבישי השמורה פתוחים כל השנה אולם בחורף, בעת סופות שלגים, הם עלולים להיסגר באופן זמני.

טיפ

במואב מרכז מבקרים מצוין, ובו ניתן לקבל מידע מקיף על האזור. המרכז ממוקם בכינת הרחובות מיון (Main St) וסנטר (Center St) ☎ 435-259-8825, www.discovermoab.com, 125 E Center St, ☎ Moab.

טיפ

בעיירה מואב כמה סופרמרקטים גדולים וזהו מקום מצוין להצטייד בו במצרכים.

למטה: הנוף
הנשקף מהמסעדה
Kiva Koffeehouse

הצעה להארכת המסלול - ביקור בקניון ההבסו

בתוך אחד הערוצים הסמוכים לגרנד קניון, במדבר של אבן חול אדומה, מסתתר מקום מרהיב ביופיו - נאת מדבר ענקית ובה נהר בצבע טורקיז משתפל בסדרה של מפלים מרשימים אל עבר נהר הקולורדו. צריך לראות כדי להאמין. קניון ההבסו (Havasu), השוכן במדינת אריזונה, נמנה עם הערוצים המצוקיים הרבים הזורמים לנהר הקולורדו המתפתל בלב הגרנד קניון. אולם, בניגוד לערוצים רבים אחרים, בהבסו מעיינות רבים, והם אלו שהופכים אותו לגן עדן של ממש. במרכז הקניון זורם נהר ההבסו בעל מי הטורקיז, והוא משתפל מטה בסדרה של מפלים שגובהם קרוב ל-100 מ'. קשה לתאר את יופיו של המקום במילים, וקשה לתאר את ההנאה שברחצה בבריכות המים הענקיות בלב המדבר האדום, לאחר הליכה ארוכה ומיוזעת. חוויה שאין שנייה לה.

מאחר שהאזור כולו הוא שמורה אינדיאנית של בני שבט ההבוספאי, הפיתוח כאן מוגבל, והדרך היחידה להגיע להבסו היא בהליכה רגלית מייגעת שאורכה 16 ק"מ לכל כיוון, או לחלופין במסוק. המסלול מתחיל ב-Hualapai Hilltop, הממוקם כשעתיים עד שלוש שעות נסיעה מהעיר פלגסטף (Flagstaff) שעל כביש I-40 (כדי להגיע למקום יש לפנות מכביש I-40 לכביש 66, וממנו לפנות צפונה לכביש מספר 18). אורך ההליכה ברגל לכפר הוא 13 ק"מ, ומשם המרחק לחניון הלילה הממוקם ליד מפל ההבסו הוא כשלושה ק"מ נוספים. ההליכה חזרה קשה מכיוון שכל הדרך בעלייה. מומלץ לצאת לדרך בשעה מקודמת.

אפשר לישון את הלילה במלון ביישוב Peach Springs הממוקם כשעת נסיעה אחת מראש המסלול. יש במקום מלון מצוין Hualapai Lodge, המנוהל על ידי תושבי האזור האינדיאנים, ובו יש בריכת שחייה מקורה בעלת מי מלח, \$-\$-\$, ☎ 928-769-2636, 888-868-9378, www.hualapaitourism.com. את הציווד ניתן להשאיר (בתאום מראש) במגרש החנייה שבתחילת המסלול, שם יאספו אותו מובילי הפרדות בשעות הצהריים ויובילו אותו לכפר. ניתן גם לרדת לקניון או לעלות

למעלה: מפל ההבסו והברכות שבמורד הזרם, בגלל הרכיז הגבוה של מינרלים במים, נוצרים בנחל סכרים טבעיים הנובעים מהשקעה של קלציום קרבונט ויוצרים בריכות שחייה נהדרות המפלים עצמם מכוסים בנטף נחלים (טרוונטין) שגם הוא תוצר של שקיעת מינרלים במים. **למטה ובעמוד ממול:** מפל ההבסו היפהפה המתחתר בין מצוקי אבן חול אדומה

טיפ

אם אתם רוצים לבקר בקניון ההבסו עשו זאת אחרי הביקור בגרנד קניון ולפני הנסיעה ללאס וגאס.

טיפ

הליקופטר פוקד את הכפר סופאי כמה פעמים בשבוע כאשר מזג האוויר מאפשר זאת. אי אפשר להזמין מקום מראש לטיסה. לתושבי המקום זכות קדימה בתור לטיסה, ולכן גם אם מגיעים ראשונים צפויה המתנה ארוכה. בקיצור - עדיף ללכת ברגל. למידע נוסף על ההליקופטר: ☎ 623-516-2790.

ממרכז המבקרים הכביש מתגלגל כלפי מטה, חוזר במהרה אל מתחת לקו העצים ומוביל לעמק שממערב לרכס, העמק שבו מתפתל ערוץ נהר הקולורדו. נהר נהדר זה, המתחיל את זרימתו כאן כערוץ קטן יחסית, חוצה דרומה בהמשך אל מדבריות יוטה ואריזונה ומנקז אליו שטח עצום. אורכו הכולל 2,300 ק"מ, והוא חוצה בזרימתו חמש מדינות לפני שהוא נשפך אל מפרץ קליפורניה. באריזונה יצרו מימיו בהתנתרותם את הגרנד קניון המפורסם.

חלקו האחרון של הכביש כולל נסיעה לצד הנהר בעמק קוויניצ'י (Kawuneeche). בעבר הרחוק היה עמק זה, שעוצב לראשונה על ידי זרימת נהר, בצורת האות V, אולם לאחר שהקרחונים כיסו את האזור (לפי ההערכות עמק קוויניצ'י כוסה במעל 700 מ' של קרח) והחלו שוחקים אותו בזרימתם, הפך העמק לעמק U טיפוס. באזור זה קיימת סבירות גבוהה במיוחד לצפות באיילי קורא, וכאן גם כדאי מאוד לצאת להליכה קצרה לחילוץ העצמות במסלול היפה והקליל קויט וואלי (Coyote Valley Trail), ראו נקודה 25 בעמוד 297. ראו תיאור דרך מפורט של כביש טרייל רידג' ושל כביש 34 בעמוד 295.

עמק קוויניצ'י מוביל ליציאה הדרומית של השמורה ואל היישוב הנחמד גרנד לייק (Grand Lake) השוכן לצד אגם גרנד, גוף המים הטבעי הגדול במדינת קולורדו. אגם זה שוכן בגובה של 2,560 מ' מעל פני הים מול נוף פסגות משכר. סביב האגם יש כמה מרינות, ובמימיו שפע סירות מפרש. המקום מתגאה בכך שלחופיו שוכן 'מועדון היאכטות הגבוה בעולם'. סביר להניח שאם תשכימו ביום זה קום, תגיעו אל היישוב גרנד לייק בשעות הצהריים, זמן נהדר לארוחת צהריים באחת ממסעדות היישוב, ראו מידע על מסעדות בעמוד 300. הרחוב הראשי של היישוב (Grand Ave) משופע בחנויות מזכרות נחמדות. כדי להגיע אליו פנו מכביש 34 שמאלה

בעמוד ממול למעלה:

תצורות דמויות פטרייה שעוצבו על ידי כוחות הבליה. החלק התחתון של הפטריות מורכב מגרניט בעוד החלק העליון מורכב ממסלע מטמורפי (שיסט). בסיס הגרניט של הפטריות עובר בליה מהר יותר מהחלק העליון

בעמוד ממול למטה:

אגמים אלפיינים, קרחונים ונוף פסגות בכביש טרייל רידג' למטה: הליכה במסלול הנחמד קויט וואלי, לצד היובלים של נהר הקולורדו

ל הנוף ביום זה הוא ללא ספק המרשים ביותר בכל מסלול טיול זה. במהלך היום חוצים את קו פרשת המים של צפון אמריקה (Continental Divide), המתפתל בפסגות רכס הרי הרוקי, לא פחות מחמש (!) פעמים. החציות הן בגבהים של יותר מ-3,500 מ' מעל פני הים, במעברי הרים (פאס) שהנוף הנשקף מהם מרהיב.

החלק הראשון של יום זה מוקדש לדרך הנהדרת טרייל רידג' (Trail Ridge Road), החוצה את שמורת הטבע הלאומית ואת רכס ההרים. הדרך, שרובה מעל קו העצים, חוצה את קו פרשת המים של צפון אמריקה ועוברת מצד אחד של הרכס לצדו השני במעבר הרים שגובהו 3,713 מ' מעל פני הים. לאורך הדרך המעפילה בתלילות כלפי מעלה נקודות תצפית עוצרות נשימה.

כדי להגיע לכביש טרייל רידג' סעו מהעיירה אסטס פארק מערבה בכביש 34, ולאחר נסיעה של כתשעה מייל פנו ימינה (ממשיכים לנסוע בכביש 34) והתחילו להעפיל עד פסגת רכס ההרים. מומלץ מאוד לשלב בנסיעה בכביש טרייל רידג' הליכה במסלול הקצר בטונדרה (Tundra Communities Trail), ראו נקודה 11 בעמוד 294, ואם יש זמן, אפשר גם לצאת למסלול הארוך יותר: יוט (Ute Trail), ראו נקודה 9 בעמוד 294.

בהמשך, אחרי שעוברים את הנקודה הגבוהה ביותר לאורך הכביש וחוצים למעשה לצד השני של רכס הרי הרוקי, כדאי לעצור במרכז המבקרים אלפיין (Alpine Visitor Center), שהוא מרכז המבקרים הגבוה ביותר בארה"ב, הצופה על לשון קרח. המסעדה הקטנה שבחנות המזכרות הסמוכה למרכז היא מקום מצוין לשתות בו שוקו חם או מרק לפני שממשיכים הלאה, ראו שעות פתיחה של המרכז בעמוד 267.

הידעתם?

לפני כ-10,000 שנה החלו הקרחונים שכיסו את ההרים לסגת ובני אדם החלו פוקדים את הרי הרוקי. שבת יוט (Ute) האינדיאני חי באזור זה לפני כ-6,000 שנה. בני השבט היו נוודים ועסקו בציד ובליקוט מזון.

הידעתם?

האינדיאנים בני שבט יוט (Ute) קראו לאגם גרנד 'אגם רוחות הרפאים' (Spirit Lake). הם האמינו ששבטים יריבים יצרו כאגם רוחות שטניות לאחר שהטביעו במימיו נשים וילדים מבני השבט יוט.

שימו לב

בכמה מקומות לאורך מסלול הטיול של ספר זה (השמורות ארצ'ס, קניולנדס, גרייט סנד דיונס ועוד) עלול להיות לעתים חם למדי בחודשי הקיץ, אבל הודות לגובה הרב מעל פני הים מזג האוויר בדרך כלל נסבל (אלא אם פוקד את האזור גל חום קשה במיוחד). יוצא מן הכלל הוא 'עמק המוות', בו אי אפשר לטייל בקיץ (ועדיף אף לא לחצותו) ברכב בשעות היום בקיץ, למידע על שינוי המסלול האדום החולף בעמק, והתאמתו לחודשי הקיץ פנו לעמוד 44.

שימו לב

כל מרחק הליכה המצוין בספר הוא המרחק הכולל של המסלול, כלומר הלך וחזור. דרגות הקושי של המסלול המצוינות בספר מתייחסות בעיקר לשקלול הנתונים של מרחק ההליכה ותוספת הגובה.

שימו לב

גם בקיץ עלול להיות לעתים קרובות חם במיוחד בגובהם בדרום מערב ארה"ב ומומלץ על כן להצטייד בשקי שינה חמים (כדאי להצטייד בשק שינה שמתאים למינס חמש מעלות ומטה, שמאפשר בדרך כלל שינה נעימה בפלס חמש ומעלה).

מפות מומלצות

מפה או אטלס דרכים טוב הם כלי עזר חיוני בטיולים המתוארים בספר זה. ניתן לרכוש מפות בכל המרכולים, תחנות הדלק וחנויות הספרים בארה"ב, אך לשם תכנון טיול מוצלח מומלץ לרכוש מפות כבר בישראל. מפות הכבישים המומלצות ביותר למשתמשים בספר זה הן המפות של חברת Rand McNally (הניתנות לרכישה דרך אתר 'העולם') והמפות של AAA (הניתנות לרכישה בסניפי ממיס). להלן רשימה של המפות המומלצות לכל מסלול (בראש כל רשימה מופיע קישור לאתר 'העולם', שבו ניתן לרכוש את המפות בהנחה):

מסלול אדום

קישור: www.haolam.co.il/174

מפת מדינת קליפורניה, Rand McNally

מפת מדינת נוואדה, Rand McNally

מפת מדינת יוטה, Rand McNally

או

מפת המדינות נוואדה-יוטה, AAA

מפת מדינת קליפורניה, AAA

מסלול חום

קישור: www.haolam.co.il/173

מפת מדינת נוואדה, Rand McNally

מפת מדינת יוטה, Rand McNally

מפת מדינת אריזונה, Rand McNally

או

מפת המדינות נוואדה-יוטה, AAA

מפת המדינות אריזונה-ניו מקסיקו, AAA

מסלול ירוק

קישור: www.haolam.co.il/175

מפת מדינת קולורדו, Rand McNally

מפת מדינת יוטה, Rand McNally

מפת מדינת אריזונה, Rand McNally

מפת מדינת ניו מקסיקו, Rand McNally

או

מפת המדינות נוואדה-יוטה, AAA

מפת המדינות אריזונה-ניו מקסיקו, AAA

מפת המדינות קולורדו-וויאומינג, AAA

ציוד לטיול קמפינג

יציאה מהארץ לטיול קמפינג בארה"ב היא הרבה יותר פשוטה ממה שאתם חושבים. ניתן לארוז כמעט את כל ציוד הקמפינג בכמה קיטבגים, ואת מעט הציוד שקשה לסחוב מהארץ, כגון גזייה וציידנית, אפשר לרכוש בארה"ב. אם חסר לכם ציוד, זול יותר לרכוש אותו בארה"ב. רשתות שבהן ניתן לרכוש ציוד לטיולים הן: טרגט (Target), וולמרט (Walmart), כל חנויות הספורט, וכן חנויות המתמחות בציוד טיולים (שהן יקרות יחסית), כדוגמת REI (אפשר להזמין דרך האינטרנט ציוד קמפינג מן החנות REI ולאספו בתחילת הטיול).

להלן רשימת ציוד בסיסית לטיול קמפינג:

- ☐ אוהל (באיכות טובה, עמיד בגשם)
- ☐ פטיש להחדרת יתדות האוהל לאדמה
- ☐ ברזנט, שאותו מומלץ לשים מתחת לאוהל
- ☐ שקי שינה
- ☐ כריות, מזרונים
- ☐ פנסים ותאורה
- ☐ סוללות
- ☐ אולר
- ☐ חבלים, אטבי כביסה
- ☐ מפת שולחן
- ☐ ציידנית, גזייה
- ☐ סיר, פינג'אן, מחבת
- ☐ רשת לצלייה על האש
- ☐ סכין חיתוך, קרש חיתוך
- ☐ סכר"ם, צלחות וכוסות (חד פעמיות או מפלסטיק)
- ☐ כוסות קפה
- ☐ כלי פלסטיק לאחסון אוכל
- ☐ נייר אלומיניום
- ☐ נייר מגבת, מגבונים, נייר טואלט
- ☐ שקיות אשפה
- ☐ סקוטצ', סבון כלים, אבקת כביסה, סבון גוף, שמפו
- ☐ תרמוס
- ☐ גפרורים, חומר תבערה להדלקת אש
- ☐ ערסל/כיסא
- ☐ עזרה ראשונה ושנייה
- ☐ חומר דוחה יתושים, קרם הגנה
- ☐ מגבות
- ☐ בגדים חמים
- ☐ משחקי קופסה וכדור
- ☐ מתאם לחיבור חשמל ולחיבור USB לרכב
- ☐ כפפות חד פעמיות (למטיילים בקרוואן) לטיפול בצינור הביוב
- ☐ פיזיזם ספייר (לשוכרים קרוואן) - ניתן לבקש מחברת ההשכרה

שימו לב

לפני שנכנסים לשמורות הטבע כדאי למלא דלק ולרכוש מצרכי מזון ומים. המחירים בשמורות גבוהים, ולעתים אין בנמצא תחנות דלק, חנויות ומקומות למלא בהם מים.

שימו לב

טיול המשלב אוהל ומלונות מומלץ מאוד. מכיוון שמכסת המזוודות לטיסה לארה"ב ירדה לאחרונה למזוודה אחת לאדם, כדאי לשקול לשכור ציוד קמפינג ברשת החנויות REI, www.rei.com/stores/rentals.html

שימו לב

לכל חניון לילה בספר זה מוצמד מספר המתאר את דרגת היופי של החניון, חניונים הזוכים לציון 10 הם היפים ביותר.

שימו לב

בחלק מחניוני הלילה הציבוריים יש שערים שנסגרים עם רדת החשכה. בדקו בפרטי ההזמנה האם מצוין קיום שער ואם כן, התקשרו ובקשו קוד במקרה שאתם מתכוונים להגיע לחניון בשעה מאוחרת.

שימו לב

ברוב חניוני הלילה הציבוריים מתקיימות מדי ערב פעילויות והרצאות נחמדות של פקחי השמורה (רינגרים), המתאימות לכל המשפחה.